

Vuoden 2025 talousarvion kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palvelusuunnitelman tarkistus, vuoden 2025 sopeutustoimien arviointi sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan esitys kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten meno- ja tuloylitysten osalta

Kasvatus- ja opetuslautakunta 09.12.2025
993/00.01.02/2024

Valmistelijat talouspäälikkö Kari Auvinen, sivistysjohtaja Nina Lehtinen (palvelusuunnitelman tarkistus), sivistysjohtaja Nina Lehtinen (sopeutustoimien arviointi sekä esitys tulo- ja menoylitysten osalta)

Kunnanvaltuusto on 26.11.2025 § 108 hyväksynyt muutostalousarvion vuodelle 2025. Tehtyjen muutosten johdosta eri toimielinten palvelusuunnitelmista tehdään tarkistuspäätökset. Koska hyväksytyt muutokset toimitelimitäin olivat lukumääräisesti varsin vähäisiä, muutokset esitetään tämän pykälän selostetekstissä siten, että selostustekstistä käy käy ilmi ko. toimielimen vastuulle kuuluvat euromuutokset ja tehtäväalue, johon muutos kohdistuu.

Pykälän liitteenä on kasvatus- ja opetuslautakunnan muutostalousarvioesitys 18.11.2025 § 113 vuoden 2025 talousarvioon. Lisäksi pykälän oheismateriaalina on kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten toimintojen talouden toteuman 2025 tarkastelua ja sopeutusohjelman vaikutuksia (oheismateriaalin osa 1) sekä talouden toteumaennusteen 2025 ja sen vaikutuksia talousarvioon 2026 (oheismateriaalin osa 2) käsittelevät esittelymateriaalit.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan palvelusuunnitelmaan tulevat muutokset ovat:

Tuotot

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuotot eivät toteudu -200.000 €
- Kotikuntakorvaustuotot eivät toteudu -41.000 €
- Varhaiskasvatukset maksutuotot ylittyvät 250.000 €

Kulut

- Henkilöstökulut: Oppimisen tuen toimeenpano 1.8.2025 lähtien 161.500 €
- Palvelujen ostot: kotikuntakorvaukset muille kunnille 500.000 €
- Palvelujen ostot: palvelusetelit 260.000 €
- Avustukset 0 €
 - Kotihoidontuki ylittyy -120.000 €
 - Kotihoidontuen kuntalisä alittuu 100.000 €
 - Yksityisen hoidon tuen kuntalisä alittuu 20.000 €

Kasvatus- ja opetuslautakunnan osalta todetaan tässä yhteydessä, että vuoden 2025 talousarvion osalta lopulliseen toteumaan vaikuttavia ja ennalta budjetoimattomia tekijöitä ovat:

Tuloylitys: + 299.653 €

Menoylitys

Henkilöstökulut

- Sopimuskorotusten budjetoitua suuremmat vaikutukset (OVTES ja KVTES) 1.10.2025 lähtien, ei budjetissa: - 115.000 €
- Tasapalkkajärjestelmän käyttöönotto (86,5 % kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella) 1.10.2025 lähtien (maksettu takautuvasti 1.6.2025 lähtien), ei budjetissa: - 230.000 €

Talousarvion 2025 päätettyjen sopeutustoimien toteutumisen arviointi

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle vahvistettiin vuoden 2025 talousarvion hyväksymisen yhteydessä seuraavat sopeutustoimet, joista pääosa on ollut mahdollista toteuttaa 1.8.2025 lähtien eli käytännössä uuden toimintavuoden alusta:

- Päiväkotiryhmien vähentäminen, 6 henkilöä - 250.000 € toteutuu, mutta päiväkotihoidossa olevien lasten määrä on suurempi kuin vuotta aiemmin (1.8.2025 lähtien).
- Kohtaamispaikkojen vähentäminen yhdellä -42.000 € (1.8.2025 lähtien) toteutuu osittain -22.500 € (1.8.2025 lähtien).
- Koulunkäynninohjaajien lomautus ei toteutunut (yt-neuvottelut päätyivät 17.4.2025), koska työntajalla on ollut tarjota työtä varhaiskasvatuksessa ja puistoruokailussa. Sen sijaan vapaaehtoisia ostovapaita, harkinnanvaraisia palkattomia vapaita sekä säästövapaita otettiin 653 päivää, eurovaikutuksiltaan -45.700 €.
- Henkilöstövähennykset toteutuivat kahden luokanopettajan vakanssin vähennyksen myötä noin 29.000 €, mutta koulunkäynninohjaajien määrää ei voitu vähentää lisääntyneiden pieniin oppilaisiin kohdentuvien turvallisuus- ja tukitarpeiden vuoksi. Tehtäviä on kuitenkin täytetty vain määräaikaaisesti (1.8.2025 lähtien).
- Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on jätetty täyttämättä tukipalveluihin liittyviä vakansseja sisäisin tehtäväjärjestelyin, mistä on muodostunut säästöä noin 38.000 €.
- Kokonaisuutena kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on henkilötyöpanosta 6,5 henkilöä vähemmän 11/2025 kuin 11/2024, painottuen hallinnon tarjoamiin tukipalveluihin ja ruokapalveluihin, vaikka esimerkiksi oppimisen tuen uudistuksen myötä lisättiin resurssiopettajia 6,8 henkilön työpanoksen verran.
- Arjen toiminnoissa on sopeutettu aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osalta -100.000 €.

Kohdentamaton henkilöstömenojen määrärahavähennys / TA 2025 ja vaikutukset

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen osalta TA 2025 talousarvion määrärahaeurot ovat **-1.674.900 € vähemmän** kuin TA 2024, josta

kohdennettuja ja päätettyjä sopeutustoimia on toteutettu 785.500 € talousarviovuonna 2025 osan jatkuessa vuonna 2026.

"Kohdentamattoman henkilöstömenojen määrärahavähennyksen" euromäärä on 884.900 € (KAOP %-osuus kunnan henkilöstökulujen suhteessa 76,8 %), mitä ei ole ollut mahdollista toteuttaa, koska kyseessä on olemassa olevan henkilöstön palkkakustannukset.

Lautakunta merkitsee tiedoksi, että talousarvion 884 900 euron määrärahavähennys TA 2025 vastaa arviolta 15–20 henkilötyövuotta kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen palkkakustannuksissa varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Kyseessä on kohdentamaton lisäsopeutus toimialan olemassa olevan henkilöstön palkkamäärärahoihin palvelualueella, jossa toiminnalliset muutokset ovat toteutettavissa pääosin 1.8. alkaen luku-/toimintavuoden kohdentuessa kahdelle talousarviovuodelle.

Kohdentamattomat sopeutustoimet olemassa olevaan henkilöstöresurssiin edellyttävät huolellista valmistelua, asianosaisten osallisuuden varmistamista sekä toimielinten päätöksentekoa. Määrärahavähennys edellyttäisi henkilöstörakenteen supistamista tehtäviä lakkauttamalla. Henkilöstöresurssien vähentyminen kasvattaa ryhmäkokoja, heikentää pedagogisen tuen ja ohjauksen saatavuutta sekä lisää henkilöstön kuormitusta, mikä vaikuttaa varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen toimintaedellytyksiin, palvelun laatuun ja turvalliseen arkeen.

Täten talousarvion 2025 sopeutustoimien kokonaisarvion osalta voidaan todeta, että ns. kohdentamattoman lisäsopeutuksen edellyttämiä ja kohdentamattomia henkilöstö- ja toimintamenovähennyksiä ei kasvatus- ja opetuslautakunnan osalta ole ollut mahdollista toteuttaa ilman kohdennettuja palvelujen tasa-arvoiseen ja -laatuiseen järjestämiseen tai palveluverkkoon liittyviä poliittisia päätöksiä. Tässä tapauksessa kuntastrategian linjaukset sekä Lapsiystävällinen kunta -periaatteet eivät toteudu kohdentamattoman TA 2025 lisäsopeutustarpeen vuoksi. Huomionarvoista on myös se, että esimerkiksi Lempäälän kunnan järjestämä esi- ja perusopetus on Tampereen kaupunkiseudun seudullisen tilannekatsauksen (2024, oheismateriaali) mukaan toiseksi edullisinta palveluverkon ollessa monipuolinen ja laaja.

Kunnanhallituksen palvelusuunnitelman tarkistuksessa käsitellään vero- ja valtionosuustuloarvioihin sekä kiinteän/irtaimen omaisuuden investointeihin hyväksytyt muutokset.

Liitteet:

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 18.11.2025 § 113 Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen esitys TA 2025 muutostalousarvioksi

Oheisaineisto:

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten toimintojen talouden toteuman tarkastelu ja sopeutustoimien toteutuminen (TA 2025) -esittelymateriaali, osa 1

Talouden toteumaennuste 2025 ja vaikutus talousarvioon 2026 - esittelymateriaali, osa 2

Sivistyspalveluiden seudulliset tilannekatsaukset, lapsi- ja oppilaskohtaiset kustannukset 2024

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 9 luvun 2 §:n mukaan lautakunta hyväksyy talousarvioon perustuvan palvelusuunnitelmansa.

Lisätietoja: sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Kasvatus- ja opetuslautakunta

1. päättää hyväksyä vuoden 2025 talousarvion palvelusuunnitelman määrärahatarkistukset selostusosan mukaisena;
2. esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle ylitysoikeuden käsittelyä ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten toimintojen meno- ja tuloylitysten osalta edellä selostetun mukaisesti.

Päätös

Tiedoksi

kunnanhallitus, kunnanvaltuusto, hallinnon suunnittelija, talouspalvelut